

בעוה"ש"ת

קונטרס

א סוף צו די צרות

וואס דאס איז א וואונדערליכע שיעור, געוואנט געווארן דורך
בבור קרושת הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א
אריינגוברענגען אין אויף די ריינע און קלארע אמונה אין פאשעפער,
ווי אויף עצות און התחזקות וויאזוי אדורך צו גיין דעם קעגן בשלום.

פרשת וישב תשע"ב

געבויעט און באגרינדעט אויף די ווערטער פון אנגער הייליגער און פארקטיגער רבי,
דער באהאלטענע ליכטיגקייט, דער הייליגער הויכער ליכט, אדונג, מורנו ורבינו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און אויף די ווערטער פון זיין תלמיד, מורנו הגאון הקדוש, א וואונדערליכע ליכט,
וואס קיין שום באהעלטעניש איז נישט פארהילן פון איהם,

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

און עס איז צוזאמענפלאכטן מיט פסוקים פון תורה, נביאים, כתובים, און מאמרים
פון אנגערע הייליגע חכמים פון גמרא און מדרשים און הייליגן זוהר.

עס איז געברענגט געווארן צום דרוק
דרך חסידי ברסלב - נוא יארק יצ"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslev publications:

היכל הקודש קרית יואל

Heichal Hakodesh Kiryas Joel

8 Hayes Ct.

845-467-5299

מתיבתא היכל הקודש

Mesifta Heichal Hakodesh

1129-42nd Street

Brooklyn NY 11219

מרכז היכל הקודש דחסידי ברסלב

וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

287 Hewyard Street

347-563-4044

היכל הקודש וויליאמסבורג

Heichal Hakodesh Williamsburg

27 Skillman Street

718-384-1652

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

79 Decatur Avenue.

347-243-2992

היכל הקודש מאנסי

Heichal Hakodesh Monsey

32 Dolson Rd.

347-733-7551

בארץ ישראל

מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב

שני עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בנשיאות כ"ק מוהרא"ש שליט"א

רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225

טלפון רב קווי 04-6708356

פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site: www.breslevcity.co.il

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:

amazon.com or at: mohorosh.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-481-3321

א סוף צו די צרות

.א

די גמרא זאגט (שבת קיח ע"ב): אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות פהלכתן מיד נגאלים, אויב וואלטן אידן געהיטן 'צוויי שבתים' וואלטן זיי גלייך אויסגעלייזט געווארן. זאגט אויף דעם דער הייליגער באר מים חיים זכותו יגן עלינו (בספרו סדורו של שבת בהקדמה): ח"ל ווילן אונז מרמז זיין, מען זאל נישט אפטיילן איין שבת פונעם צווייטן מיט די וואכן טעג, און פארגעסן אינצווישן פון שבת, נאר איין שבת זאל

זיין צוגעבינדן צום אנדערן שבת, דורכדעם וואס ער וועט א גאנצע וואך אויף געדענקן דעם שבת, דאס וועט צואיילן די גאולה.

דאס הייסט, ווען א איד איז זייער פרייליך שבת, און דער שבת איז ביי אים גאר א אויסטערלישע פרייליכע זאך, אזוי ווייט, אז א גאנצע וואך פארגעסט ער אויף נישט פון דעם שבת, און ער האקט קיינמאל נישט אפ פונעם שבת, און ווען עס קומט א פרישער שבת, איז דאס ווייטער פארבינדן צום פריערדיגן שבת, ווייל אין די זעקס טעג פון איין שבת ביזן צווייטן שבת האט ער אויף נישט פארגעסן פון דעם שבת, קומט אויס אז ביידע שבתים זענען אייניג, און ווען מען וואלט זיך אזוי געפירט וואלט מען ארויסגעגאנגען פון גלות.

צדיקים האבן עדות געזאגט אויפן הייליגן רבי מנחם מענדל פון וויטעפסק זכותו יגן עלינו, אז יעדער שבת איז געווען ביי אים אינגאנצן א נייע זאך, און דאס איז געווען ביי אים אזוי חשוב, אזוי ווי ער וואלט

נאך קיינמאל נישט געהיטן קיין שבת, און דאס איז זיין ערשטער און לעצטער שבת.

שטעלט אייך פאר א מענטש איז יעצט אראפגעקומען אויף די וועלט, און ער האט יעצט א איינמאליגע געלעגנהייט צו היטן שבת, וואלט ער געווען זייער פרייליך א גאנץ שבת, ער וואלט געטאנצן און געשפרינגן, און געזינגען די זמירות פון שבת מיט א מוראדיגע שמחה, און ער וואלט געהאט אן אנדערע געפיל אינעם שבת, ער וואלט נישט געזיץן און גערעדט שטותים מיט נארישקייטן, נאר ער וואלט זיך מחיה געווען א גאנצער שבת, מיט דעם אז ער איז ברוך השם א 'שומר שבת', וואס דורכדעם איז מען אים מוחל אלע עבירות, אזוי ווי חז"ל זאגן (שבת קיח ע"ב): **כל השומר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו, אז איינער היט שבת אזוי ווי עס דארף צו זיין, איז מען אים מוחל אויף אלע עבירות.**

עס שטייט אין זוהר הקדוש (יתרו פח ע"ב): מהו שבת? שמה דקודשא בריה הוא, שמה דאיהו שלים מכל סטרוי; דאס הייסט, א גאנצע וואך איז פבזיכול דער באשעפער פארשטעלט, ווייל מענטשן גייען ארבעטן און זענען פארלאגט און פארפלאגט וכו', אבער שבת איז 'מלאכתו עשויה', אלעס איז שוין געפערטיגט און אפגעשטעלט, דעמאלטס איז דער אייבערשטער אפען, און יעדער מענטש קען שפירן דעם אייבערשטן, און זיך אינגאנצן צובינדן צום באשעפער. וועגן דעם אויב א מענטש וואלט א גאנצע וואך אויך געדענקט פונעם אייבערשטן, וואלט ער אויסגעלייזט געווארן.

ווייל דער גאנצער גלות וואס א מענטש ליידט, שפירט נאר דער גוף, אזוי ווי צדיקים האבן געזאגט: די נשמה פון א איד איז קיינמאל נישט געגאנגען אין גלות, ווייל די נשמה איז א 'חלק אלוקי ממעל', א שטיק באשעפער, נאר די גוף פרואווט מען גוט אויס מיט שווערע ביטערע נסיונות, יעדער אויף אן אנדערע וועג, וואס דאס איז זיין גלות, און יעדער מענטש

שפירט אז זיין צרה איז דער גרעסטער צרה. פון דעסטוועגן ווען ער זאל אריין טראכטן און גוט קוקן, וועט ער זעהן אז נאך אלעם איז ער נאך דער גליקליכסטער מענטש, לויט וואספארא צרות עס גייט איבער אויף אנדערע.

אזוי אויף בכלליות האבן אידן דורכגעמאכט א ביטערן שווערן גלות שוין צוויי טויזנט יאר, און נאך יעצט איז מען אין א פינסטערן גלות, און יעדער וויל שוין ארויסגיין פון גלות, און וואס איז טאקע די עצה?!

זאגט דער הייליגער רבי (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז): דער עיקר גלות איז נאר וועגן עס פעלט אמונה. ווייל ווען א איד זאל האבן א ריינע קלארע לויטערע אמונה אין בורא פל עולמים, וואלט אים קיין שום זאך אין דער וועלט נישט געקענט אוועקנעמען פון באשעפער, אבער אויף דעם דארף מען אסאך ארבעטן, און בעטן דעם אייבערשטן.

א סוף צו די צרות

דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סב):
 אַמונָה מײַנט: אַ מענטש זאל שפּירן אז דער
 אייבערשטער איז דא מיט אים, ביי אים און לעבן אים,
 און אז אַ מענטש גלייבט אין דעם קלאר, וועט ער
 רעדן צום אייבערשטן, און אים בעטן און דערציילן
 יעדע זאך אויף פשוט אידיש, ווייל ער גלייבט אז דער
 באשעפער איז דא, און ער גייט אין אים, ער באוועגט
 זיך אין אים, ער זעהט אין אים, ער הערט אין אים, ער
 שמעקט אין אים, און עס איז גארנישט דא נאר דער
 באשעפער. און ווי מער אַ מענטש לייגט זיך אריין אין
 אַמונָה, זעהט ער די זאך וואס ער גלייבט, און אז מען
 גלייבט אין בורא פל עולםים שפירט מען אז ער איז
 דא.

דאס הייסט, יעדער מענטש האט אַמונָה, ווייל זיין
 נשמה איז אַמונָה, און יעדער מענטש ווען ער ווערט
 געבוירן, איז די נשמה אַ קליין פינטעלע, און לויט
 ויפיל ער ארבעט זיך אויס ווערט די פינטל גרעסער
 און גרעסער, אזוי ווי דער זוהר הקדוש זאגט (משפטים
 צד ע"ב), ווען אַ מענטש ווערט געבוירן געט מען אים אַ

א סוף צו די צרות

ט

'נפֿש', אויב איז ער מער זוכה, געט מען אים צו דעם
'רוח', אויב איז ער מער זוכה, געט מען אים צו זיין
'נשמה'; און אזוי גייט דאס העכער און העכער ביז
'חיה' און 'יחידה', און אין יעדע פון די פינעף זאכן
האט אויף אין זיך די אלע פינעף זאכן, און אזוי גייט
דאס ווייטער און ווייטער אן א שיעור. קומט אויס, אז
מען קען נישט צוגלייכן די אמונה פון איין מענטש
צום אנדערן, כאטשיג יעדער איד האט אמונה.

דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן צא):
עס איז דא אסאך מדריגות אין אמונה, אבער א
מענטש דארף קומען צו אזא מדריגה אין אמונה, אז די
אמונה זאל זיך אים צושפרייטן אין זיין גאנצע
קערפער, אזוי ווי דער אר"י הקדוש זאגט (שער המצוות
פרשת עקב): ווען מען וואשט זיך די הענט, און מען
זאגט 'על נטילת ידים' זאל מען אויפהייבן די הענט
ביז קעגן דעם קאפ, און דורכדעם ברענגט מען ארויף
אויף זיך די קדושה. אבער צו דעם מוז מען דאך האבן
אמונה אין די הענט, און גלייבן אז מיט דעם וואס ער
הייבט אויף די הענט, איז ער ממשיך אויף זיך די

קדושה; דאס הייסט 'שלימות אמונה', אז א מענטש קען זיך נישט רירן אן דעם באשעפער, און אלעס איז ביי אים נאר דער באשעפער, און וויבאלד ער האט אזא שטארקע אמונה, קען ער רעדן צום באשעפער, וואס די מתנה האבן מיר באקומען פונעם הייליגן רבין, און משיח וועט דאס געבן פאר גאנץ פלל ישראל און פאר די גאנצע וועלט.

און אז א מענטש געוואוינט זיך צו, צו רעדן צום באשעפער, גייט שוין ממילא אנוועק די גיאות פון אים, ווייל פאר וועמען זאל ער זיך גרויס האלטן, ווען נאר דער באשעפער איז דא, אזוי ווי מיר זאגן ביים דאווענען: הגאווה והגדולה לחי עולמים. קיינער עקזיסטירט בכלל נישט נאר דער באשעפער, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ה): א מענטש דארף קומען צו אזא מין 'ביטול' בשעת ער דאווענט, אז ער זאל שוין זיך אליין אויף נישט זעהן. קיינער איז נישט דא, נאר פביכול דער אייבערשטער איז דא.

דער הייליגער רבי נתן זכרוננו לברכה האט אמאל
 געזאגט: ווען די תלמידים פון בעל שם טוב הקדוש
 וואלטן געהאט אונזערע דיבורים, וואלטן ביי זיי מער
 נישט געווען קיין 'בחירה', דאך האב איך נאך א
 שמועס, וואס ווען איך זאל עס אייך זאגן, וואלט
 אפילו ביי ענק אייך שוין נישט געווען קיין 'בחירה',
 [ברוך השם אז דער שמועס איז דא (לקוטי הלכות
 שלוחין, הלכה ב, געבויעט אויף די תורה: לקוטי
 מוהר"ן חלק א' סימן כב), און ווער עס לערנט דאס
 דורך קלאר, וועט זעהן אז עס איז שוין נישט דא קיין
 בחירה אויף צו האבן אמונה, ווייל עס איז נישט דא
 גארנישט נאר דער באשעפער,] דאס איז דער שלימות
 פון התבודדות, אז א מענטש ווייסט אז ער האט
 קיינעם נישט, און ער האט נאר איין אדרעס וואו צו
 אנטלויפן, צום באשעפער. אבער אז א מענטש זאל
 דאס אריינעמען אין זיך און לעבן אזוי, איז נישט אזוי
 גרינג, בפרט ווען א מענטש גייט דורך רחמנא לצלן
 שווערע און ביטערע נסיונות.

דער הייליגער רבי האט אמאל דערצייילט די פאלגענדע מעשה (חיי מוהר"ן סימן תרח): אין די צייט פונעם הייליגן בעל שם טוב זכותו יגן עלינו, איז געווען א ערליכער יונגערמאן, א גרויסער למדן און חריף, וואס ער האט געלערנט זייער פלייסיג, און די גאנצע שטאט האט זיך מיט אים געטשאטשקעט, און יעדער האט אים זייער מכבד געווען, ער איז אבער געווען א גרויסער מתנגד אויפן הייליגן בעל שם טוב.

ויהי היום, און דער בעל שם הקדוש זכותו יגן עלינו האט געזעהן וואספארא הייליגע גרויסע נשמה דער יונגערמאן האט, [באמת האט יעדער איד א הויכע נשמה, און יעדער איד איז א דיימאנט, נאר דאס איז ארום גענומען מיט מאראסט און שמוץ, ביז עס קומט א צדיק, און לאזט זיך אראפ אין די טיפעניש און נעמט אים ארויס פון זיין געדעכטע בלאטע, און וואשט אים און רייניגט אים אפ פון די בלאטע וואס ער האט אויף זיך, דעמאלטס זעהט מען וואספארא שיינע הערליכע דיימאנט ער איז]. און ער האט

געהייסן פאר זיינע תלמידים מען זאל זעהן צו ברענגן דעם יונגעראמן צו אים.

ענדליך האט מען אים געברענגט צום בעל שם הקדוש, אבער דער בעל שם הקדוש האט אים אלץ אפגעשטופט און מרחק געווען, און גארנישט גערעדט מיט אים, דער יונגעראמן האט געהאט דערפון גרויס חלישות הדעת, ווייל ער איז געווען צוגעוואוינט שטענדיג צו זיצן און לערנען, און דא גייט אים שוין דורך עטליכע טעג מיט ביטול תורה, [ווייל אז א מענטש געוואוינט זיך צו לערנען, בפרט אז ער לערנט לויטן 'סדר דרך הלימוד' פונעם הייליגן רביין האט ער זייער ליב צו לערנען, און דאס איז זיין בעסטע פארגעניגן,] און ער האט שוין געוואלט צוריק אהיימפארן, דערפאר איז ער געקומען צום בעל שם הקדוש זכותו יגן עלינו מיט גרויס הכנעה, און ער האט זייער געוויינט, דעמאלטס האט אים דער בעל שם הקדוש מקרב געווען און אים געזאגט: זאלסט וויסן אז יעצט ווען דו וועסט צוריק אהיים גיין וועט די גאנצע שטאט אנהייבן צו רעדן אויף דיר, און אויף

די גאנצע מדינה וועט רעדן אויף דיר, און די ווייב און קינדער וועלן אויף דיר רעדן, און אפילו 'עופות' וועלן דיר שטערן. [דער בעל שם הקדוש האט שוין ממשיך געווען אויף אים אזא 'רוחניות', אז ער איז שוין געווארן אן אנדערער מענטש].

ווי נאר ער איז אהיים געקומען, האט טאקע די גאנצע שטאט אנגעהויבן צו רעדן אויף אים, די אייגענע ווייב און קינדער האבן שוין נישט געגלייבט אין אים, און אנגעהויבן רעדן אויף אים פל דבר אסור, און אזוי אלע שכנים, נאכדעם די גאנצע שטאט, נאכדעם די גאנצע געגנט וכו', וואס דאס איז אן אויסטערלישע שווערע נסיון, אמאל וויל ער זיך שטעלן דאווענען מיט א התלהבות און א חיות, קומט א אינדיק [טערקי] און טאנצט ארויף אויף אים, און צושטערט אים דאס גאנצע דאווענען, האט ער זיך זייער אויפגעערעגט, און ער האט אים פארטריבן, און ווייטער געדאווענט, אבער נאכדעם וואס דער טערקי איז צוריקגעקומען עטליכע מאל און אים געשטערט, האט ער זיך שוין מער נישט געקענט איינהאלטן, און

ער האט זיך מײַשׁב געװען אז ער װעט נעמען אַ האק, און אים אָפּהאַקן דעם קאַפּ: גענוג אז מיין װײב און קינדער, און די שׂכנים מיט די גאַנצע שטאַט קריגן אויף מיר, דאַרף אײך נאָך לײדן פון אַ טערקי אויף? ! די לעצטע מינוט האט ער זיך אָפּגעהאַלטן, װײל ער האט זיך דערמאַנט װאס דער בעל שם הקדוש האט אים געזאַגט: אַפילו עופות װעלן אויף דיר קריגן, און ער זאל זיך אײנהאַלטן.

און אזוי זענען אַלץ געװען אידן װאס האבן זיך דערהאַלטן אין די שװערסטע און בײטערסטע מצבים, און נישט פאַרלוירן די אַמונָה, און עס איז נאָך היינט דא צװײשן אונז אידן װאס זענען דורך די צװײטע װעלט מלחמה, װאס רחמנא לצלן זיי זענען געווארן געפײניגט אויף די ערגסטע אופנים װאס איז נאָר שײך, װאס מען קען זיך דאס ניטאַמאל פאַרשטעלן מיטן מענטשליכן שכל, און זיי האבן זיך דערהאַלטן ביי די אַמונָה.

א סוף צו די צרות

ווי באוואוסט איז אין די גארן פון תש"י געווען אין ארץ ישראל זייער א שווערע מצב, און עס איז נישט געווען וואס צו עסן. ויהי היום, האט א איד אויפגעהאנגען א צעטל אין די שולן, אז מארגן אין די צייט וועט זיין א סיום מסכתא, און ער שטעלט צו א גרויסע סעודה פון פיש און פלייש לכבוד דעם סיום, פארשטייט זיך אז עס האט נישט געפעלט קיין מענטשן, ווייל קיינער האט דעמאלטס נישט געהאט קיין פלייש, אין א צייט פון אזא מוראדיגע הונגער, אבער דער איד האט זיך אפגעשפארט א פרוטה נאך א פרוטה, און ער האט געמאכט א גרויסע סעודה, ביי די סעודה האט ער געמאכט א סיום אויף מסכת מועד קטן, און דער עולם האט זיך זייער געוואונדערט דערויף, אויף אזא סיום [מועד קטן] געבסטו אויס אזוי פיל געלט? ! האט ער זיי געזאגט: איך וועל אייך דערציילן פארנוואס איך האב דאס געטוהן.

ווי באוואוסט האט מען געמוזט ארבעטן ביטער שווער ביי די לאגערן, איז געווען צווישן די אידן איין איד וואס ער פלעגט שטענדיג רעדן צו זיך, און ער

האט מיט קיינעם נישט גערעדט, [כאטשיג וואס נאך א גאנצע טאג שווערע ארבעט, ווען מען איז געקומען בינאכט שלאפן אויף די ברעטער, איז ווי פארשטענדליך, אז מען רעדט איינער מיטן אנדערן, אבער ליידער איז געווען אסאך מענטשן, וואס זענען משוגע געווארן און אראפ פון זינען פון די פיל צרות וכו', און זיי האבן אנגעהויבן רעדן צו זיך אליין, עס זענען געווען וואס זענען ליידער צוגעגאנגען צום עלעקטערישן דראט און זיך עלעקטערעזירט רחמנא לצלן, ווייל וויפיל קען דען א מענטש אויסהאלטן?!] האט מען געמיינט אז דער מענטש איז אויף משוגע געווארן רחמנא לצלן פון אזויפיל ביטערע צרות, און וועגן דעם האלט ער אין איין זאגן עפעס.

איין נאכט קומט ער צו אים צו, ער וועקט אים אויף, און די ערשטע זאך בעט ער אים איבער, און זאגט אים: זיי מיר מוחל וואס איך האב אייך אויפגעוועקט, איך מוז אייך אבער זייער וויכטיג עפעס זאגן: איך האב אלע יארן געלערנט ש"ס, יעצט בין איך אנגעקומען ביז מועד קטן דף ח', און איך

שפיר אז די נשמה גייט מיר שוין אויסגיין, דערפאר
 בעט איך אייך זאגן: איר זאלט מיר צו זאגן אז
 ווען איר וועט איבערלעבן די מלחמה, וועט איר מאכן
 א סיום אויף מסכתא מועד קטן וואס איך האב
 נאכנישט געענדיגט פון ש"ס, און מיר אינזין האבן,
 און איך וועל אייך אינזינען האבן דערפאר, און וויסן
 זאלט איר אז איך בין יעצט ביי די מדריגה פון דער
 תנא רבי עקיבא, ווייל מען האט אונז אויסגעפייניגט,
 און מיר גייען אלע אומקומען אויף קידוש השם, נאר
 איר וועט דאס איבערלעבן, און ער לייגט אים צו:
 דאס וואס איר האט געזעהן אז איך האלט אין איין
 זאגן, און מענטשן האבן געמיינט אז איך בין משוגע,
 זאלט איר וויסן אז איך האב שטענדיג גע'חזר'ט
 גמרא, יעצט בעהט איך אייך איר זאלט מיר צו זאגן
 און מיר געבן א 'תקיעת כף', אז איר וועט מאכן א
 סיום אויף מסכת מועד קטן. בלית ברירה האט ער אים
 צוגעזאגט, ווי אויף האט ער זיך געמאכט א חשבון:
 ער געט דאך מיר אזא גרויסע ברכה אפֿשר וועט דאס
 טאקע מקוים ווערן.

וּפֶךָ הָהָה, דָּעַר אַיִד הָאָט גְּלִיּוֹף אויסגעהויכט זײַן
 נֶשְׁמָה, אַזױ אויף אַיז לײדער קײנער פֿון דָּעם לאַגער
 נישט אַרויס לָעבֶּעדיג נָאר עַר אַלײן, אַיִן דָּעם זְכוּת
 וואס עַר הָאָט דָּעם אַיִד צוגעזאָגט צו מאַכן דָּעם סױם,
 און עַר הָאָט אַיִם דָּערפֿאַר אָנגעוואונטשן דוּרְכְּצולָעבֶּן
 די קָריג. און יַעֲצֹט אַז עַר הָאָט אַיבֶּערגעלָעבֶּט די
 מלְחָמָה מיט נײַסי נײַסי, און עַר הָאָט שױן פֿרוּף הַשֵּׁם
 חתוּנָה גֶּעֵהאַט און גֶּעקומען אַבִּיסֶל צו זײַך פֿון דָּעם
 בײַטערן חורבֿן וכו', הָאָט עַר דָּאס מְקַיִים גֶּעווען און
 יַעֲצֹט מַאכֶּט עַר דָּעם גְּרוֹיסן סױם, און דָּאס אַיז די
 גְּרוֹיסע שְׂמֻחָה.

דָּער הייליגער רַבִּי זאָגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן
 כ"ב): דָּער 'גִּיהֵנוּם' און דָּער 'גֵּן עֵדֶן' אַיז אויף דָּער
 וועלט. אויף זאָגט דָּער הייליגער רַבִּי (לקוטי מוהר"ן חלק
 ב' סימן קי"ט): עַס אַיז נישט דָּא אַזאַ זאַך ווי 'עוֹלָם הַזֶּה',
 מְעַנְטשן רַעדן זײַך נָאר אײן אַז עַס אַיז דָּא 'עוֹלָם הַזֶּה',
 אָבער בַּאֲמַת אַיז דָּא אָדער 'גִּיהֵנוּם' אָדער 'גֵּן עֵדֶן',
 און לױט די צרות און יסורים וואס מְעַנְטשן מַאכֶּן מיט
 אויף דָּער וועלט אַיז דָּא דָּער 'גִּיהֵנוּם' אַלײן. אָבער אַז

א מענטש קלעבט זיך צו צום אייבערשטן און ער ווייסט אז עס איז נאר דא דער באשעפער, און צו אים רעדט ער, דעמאלטס איז ער ממשיך דעם 'עולם הבא' דא אויף דער וועלט, און ער לעבט א גוט לעבן. און דאס שפירט א מענטש שבת, און די פרייליכקייט אין לעכטיגקייט דארף מען מיטנעמען אויף א גאנצע וואך (לקויטי מוהר"ן חלק ב' סימן ב).

ב.

דער הייליגער בני יששכר זאגט (מאמרי חדשי כסליו טבת ב, ח): חנוכה לייכט דער 'אור הגנוז'; וואס איז דער 'אור הגנוז'?! נאר די גאנצע וואך פון די יונים איז געווען, אז זיי האבן געוואלט אויסרייסן דער ענגן פון 'תורה שבעל פה' וואס דאס מיינט 'אמונת חכמים', אז מען זאל חלילה נישט גלייבן אין די צדיקים, אבער אז דער אייבערשטער האט געהאלפן און די חשמונאים האבן זיי באזיגט, און עס איז צוריק שטארק געווארן די כח פון די הייליגע חכמים, איז

געווארן א מורא'דיגע שמחה, אז מיר גלייבן ברוך השם אין די חכמים.

חז"ל פֿרעגן (מכילתא בשלח, ו): אויפן פסוק (שמות יד, לא): וַיֵּאֱמִינוּ בַּה' וּבַמֹּשֶׁה עַבְדּוֹ, אויב אין משה האבן זיי געגלייבט, איז דאך זיכער אז זיי האבן געגלייבט אינעם אייבערשטן?! זאגט דער מכילתא: אז די גאנצע אמונה אינעם אייבערשטן איז אויף נאר דורך משה רבינו, ווייל ווען נישט משה רבינו וואלט מען נישט געוואוסט פון באשעפער. ווייל דער צדיק איז מגלה דעם אייבערשטן.

וועגן דעם האט דער סמ"ך מ"ם זייער מורא פון דעם צדיק, ממילא טוט ער אלעס אויף דער וועלט צו פארדעקן דעם צדיק, אזוי ווי דער הייליגער רבי נתן זכרוננו לברכה זאגט (לקיטי הלכות שבת ה, ט): אויף דעם מאמר חז"ל (פנחומא סוף פי תצא): [עמלק] חותף זנבות וזורק פלפי מעלה; עמלק נעמט לידיג גייערס וואס זענען פשוט'ע שווענץ, און ווייסן נישט גארנישט, און קענען נישט העלפן א צווייטן, זיי נעמט דער סמ"ך

מ"ם און ער הייבט זיי אויף זייער הויפּעך, און ער מאכט זיי זייער גרויס, און אלע האלטן פון זיי, און פון די אנדערע זייט; דער ערליכער איד וואס איז דבוק אין דעם אייבערשטן, און ער איז נישט מסתח דעת פון דעם בורא כל עולמים אפילו איין סקונדע, און ער קען מחזק זיין יעדן איד, און אים אויף אויסלערנען צו רעדן צום אייבערשטן, אים פארדעקט דער סמ"ך מ"ם אינגאנצן, און זאגט אז ער איז גארנישט, ווייל ער האט זייער מורא פון אים.

וועגן דעם, פאר דעם הייליגן רבינ'ס נשמה איז אראפגעקומען אויף דער וועלט, האט דער סמ"ך מ"ם געשריגן און פארפירט: אויב די נשמה וועט אראפקומען אויף דער וועלט, האב איך שוין נישט וואס צו טוען [ווייל אז יעדער בחור און יונגעראמן וועט מעביר סדרה זיין, און לערנען אסאך פּרקים משניות און בלעטער גמרא יעדן טאג וכו', און מען וועט האבן שלום בית, און זיך דערהאלטן אין די שווערסטע ביטערסטע נסיונות דורך די עצות פונעם הייליגן רבי'ן, האט מען אים אינגאנצן ערלעדיגט].

האט דער באַשעפער געזאָגט: די נשמה מוז שוין אַראַפּקומען אויף דער וועלט, און דו גיי טרעף דיר אַן עצה. האט ער זיך געטראָפּן אַן עצה: מען זאל אַפּלאַכן פונעם הייליגן רבי'ן, און פון זיינע הייליגע לימודים (עײן ספורי מעשיות, מעשה ז).

און דאס איז וואס מען צינדט אַן חנופה זעקס און דרייסיג ליכטעלעך, וואס דאס איז קעגן די זעקס און דרייסיג מסכתות וואס מיר האבן אין ש"ס (עײן בני יששכר שם). וואס מיט דעם דערהאלטן מיר זיך אין גלות, אזוי ווי חז"ל זאגן (סנהדרין כד ע"א): אויף דעם פּסוק (איכה ג, ו): **במחשבים הושיבני**, אין די פינסטערניש האסטו מיר אריינגעזעצט, זה תלמוד בבלי, דאס גייט ארויף אויף גמרא בבלי; דאס הייסט, אויב עס איז פינסטער פאר א מענטש, עס גייט אים איבער פארשידענע צרות און שוועריקייטן, זאל ער לערנען גמרא, און דאס וועט אים ראטעווען.

דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רי"א): אז א מענטש לערנט גמרא איז ער מכניע די

קליפה פון 'לילי"ת' וואס באטרעפט וויפיל 'תלמוד',
 וואס די קליפה מאכט רחמנא לצלן זינדיגן דעם
 מענטש. דערפאר, ווי מער א מענטש זעהט אז עס גייט
 אים איבער, זאל ער זיך מער באהאלטן אין די גמרא,
 און זאגן ווי מער גמרא, און דאס וועט אים
 דערהאלטן.

ג.

חז"ל זאגן (ראש השנה יח ע"ב): די יונים האבן גוֹזֵר
 געווען א גזירה אז מען זאל נישט דערמאנען דעם
 באשעפערס נאמען, און אז מען האט איינעם געהערט
 רעדן פונעם אייבערשטן האט מען אים גע'הרג'ט. און
 ווען די חשמונאים זענען זיי בייגעקומען האבן זיי
 מתקן געווען אז אפילו אויף א שטר זאל שטיין
 דערויף די נאמען פון אייבערשטן: 'בסייעתא דשמיא'
 [בס"ד], אדער 'בפזרת השם יתברך' [בעזהשי"ת], און
 דאס גלייכן, אז אלעס ווערט געפירט נאר מיטן הילף
 פונעם אייבערשטן.

א סוף צו די צרות

כה

חז"ל זאגן (בראשית רבה ב, ד): די יוננים האבן פֿינסטער געמאכט די אויגן פון די אידן מיט זייערע גזירות, זיי האבן גוזר געווען: פֿתבו לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שָׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֶלְקֵי יִשְׂרָאֵל, די אידן זאלן אויפֿשרייבן אויף די הארן פון די אַקס אז זיי האבן נישט קיין שום שייכות מיטן אייבערשטן. האב איך געהערט אַ מורא'דיגן טייטש [פון אַ אַלטן איד וואס איז נאך געווען אין אומאן אין יאר תר"ע, וואס ער האט דאס דעמאלטס געהערט פון אַ אַלטן איד אַ תלמיד פון הייליגן רבי נתן זכרוננו לברכה, און עס קען זיין אז ער האט דאס נאכגעזאגט פון הייליגן רבי נתן]. לכאורה פארנוואס איז זיי געגאנגען אין לעבן דאס אויסצוקריצן פונקט אויף א 'קרן השור'?! נאר אַ הארן [שופר] קען מען נוצן צו מאכן דערפון אַ מילעדן באטל פאר אַ קינד צו טרינקען, ווייל מען גיסט אריין פון די ברייטע זייט און דאס קינד טרינקט פון די שְׂמָאלֶע זייט (עיין שֶׁבַח לֵה ע"ב; לו ע"א), און דאס איז געווען זייער טמאנע פֿוננה, אז ווען די בעיבי זייגט

נאך, און טרינקט א מילך באטל, זאל ער שוין זעהן אריינגעקריצט קעגן די אמונה.

ד.

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו (בראשית לו, א), בַּרְעֲנָנִי רַשׁׁי (בראשית רבה פד, ג) : בַּקֵּשׁ יַעֲקֹב לֵיִשָׁב בְּשׁלֹחַ קַפְצֵי עָלָיו רָגְזוּ שֶׁל יוֹסֵף וְכוּ', יַעֲקֹב הָאֵל גַּעֲטָרָאֲכֵט : אִיף הָאֵב שׁוֹיִן גַּעֲנוּג צָרוֹת גַּעֲלִיטֵן אִין לַעֲבֹן, יַעֲצֵט ווִיל אִיף שׁוֹיִן אַבִּיסֶל מְנוּחָה, הָאֵל אִים דַּעַר אִיבַעֲרֶשְׁטַעַר גַּעֲזָאָגֵט : עֵס אִיז נִישְׁט גַּעֲנוּג פֶּאַר דִּי צַדִּיקִים וְוַאֵס עֵס אִיז אָנְגַּעֲגֵרִיט פֶּאַר זַי אִין 'עוֹלָם הַבָּא', ווִילֵן זַי נֶאָף זִיָּצֵן רוֹאִיג אִוִּיף דַּעַר וועלט אִוִּיף ? !

זאגט דער הייליגער רבי אויף דעם (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רכח) : ווען דער אייבערשטער זעהט אז עס דא א נשמה וואס קען מקרב זיין אנדערע צום אייבערשטן, זעהט דער אייבערשטער אליין אז עס זאל זיין אויף אים מחלוקת, פדי עס זאל זיין א נסיון צו קומען צו אים, ווייל ווען אלע זאלן האלטן פון אים וואלט דאך געווען ביטול הבחירה, וואס דאס וועט זיין ווען

משיח וועט קומען, וואס דעמאלטס וועט מען שוין
נישט אננעמען קיין גרים און בעלי תשובה, וועגן דעם
מוז זיין מחלוקת אויף דעם צדיק, כדי אז ווער עס
ווערט מקורב צו דעם צדיק זאל דאס זיין מיט אן
אמת.

דאס זאגט דער פסוק (שם): בארץ מגור"י אביו, און
די מדרש זאגט אויף דעם (בראשית רבה פד, ד): יעקב
אבינו האט מגייר געווען גרים אזוי ווי זיינע עלטערן,
דאס זאגן חז"ל (שם, ג): בקש יעקב לישב בשלוה וכו',
אז יעקב האט נישט געקענט זיצן רואיג, ווייל וויבאלד
ער האט געמאכט גרים, ממילא האט געדארפט זיין
מחלוקת אויף אים, כדי עס זאל זיין א בחירה.

ה.

דער הייליגער רבי נתן זאגט (לקוטי הלכות השפמת
הבוקר ד, אות יח-ט): אז חידושי תורה וואס מען איז
מחדש, ווערט אנגערופן בינטלעך; ווייל חידושי תורה
ווערט אויפגעבויט דורך דעם וואס מען שטעלט

צוזאם פון איין פלאץ צום אנדערן, און מען בינדט דאס צוזאם.

און דער באשעפער פריידט זיך מיט אלע חידושים וואס מען איז מחדש, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סא): עס איז יעצט דא ספרים און עס וועט נאך זיין נאך מער ספרים, און אלעס איז הייליג און טייער און מען דארף דאס האבן, און נישט מאכן ליצנות פון קיין שום ספר וואס גייט בדרך התורה.

דער הייליגער רבי נתן איז דאס מסביר (לקוטי הלכות קידושין, הלכה ג'): מען זעהט, איינער ווערט נתעורר פון דעם ספר, און איינער פון א צווייטן ספר, דערפאר אז א מענטש זעהט א ספר וואס ציעט אים נישט און רעדט נישט צו אים, צווינגט אים קיינער נישט אריינצוקוקן דווקא אין דעם, נאר ער זאל זיך מחיה זיין מיט אנדערע ספרים וואס ער האט יא א געפיל דערין, אבער נישט חלילה אפשפעטן און אפלאכן פון

א ספר, ווייל אז איינער שפעט פון ספרים איז א סימן אז ער האט צוואה אין קאפ (לקיטי מוהר"ן שם).

מען קען דאס זעהן בחוש, א חסידי'שער איד ווען ער קוקט אריין אין א 'נועם אלימלך', אדער אין א אנדערע חסידי'ש ספר, ווערט ער זייער פארפלאמט; אבער א ליטוואק וואונדערט זיך, דאס איז נישט דער 'פֿשט' אין פֿסוק, עס איז דאך פונקט פארקערט? ! און א ליטוואק ווען ער קוקט אריין אין א 'משך חכמה' שפרינגט ער אונטער, דאס איז א מורא דיגע דערהער! אבער דער חסידי'שער איד ווייסט נישט וואס ער וויל. א ספרדי, ווייסט נישט וואס ביידע פון זיי ווילן, נאר אז דו וועסט אים זאגן א גוטן 'גימטריא' אדער עפעס א 'רמז', וועט ער זייער נתפעל ווערן, און א אויבערלענדער איד גלייכט זייער א שיינעם 'דרוש', זעהט מען פון דעם אז מען דארף האבן אלע ספרים: פֿשט, רמז, דרוש, סוד.

עס איז דא אבער אנאלעכע 'חידושי תורה', וואס די חידושי תורה זענען געאייגנט פאר יעדן איינעם,

פונעם גרעסטן ביזן קלענסטן, וואס דאס זענען דעם הייליגן רבינ'ס ספרים וואס דאס איז מחיה און מחזק און עס הייבט אויף יעדן מענטש, און עס געט אריין א חשק צו לערנען אין אלע ספרים וואס איז דא אויף דער וועלט (שיחות הר"ן סימן כח), און אז א מענטש איז זוכה און ער לערנט אסאך דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, קען ער מיט די הקדמות פארשטיין נאכדעם אין אלע ספרים.

מיט דעם טיישט דער הייליגער רבי נתן אויס (השפמת הבוקר שם): דעם פסוק (בראשית לו, ז): יוסף הצדיק האט געזאגט: והנה אנחנו מאלמים אלמים, אונז אלע בינדן מיר בינטלעך; דאס הייסט, אלע צדיקים זענען מחדש שיינע 'חידושי תורה', אבער דאך: והנה קמה אלמתי וגם נצבה, מיינע 'חידושי תורה' הייבט אויף יעדן פון די נידעריגסטע פלעצער, און פון זיין בלאטע, ממילא: והנה תספינה אלמתיכם ותשתחווין לאלמתי, האט דאס אזא פח, אז אלע חידושי תורה ווערן בטל און פאלן אוועק צו מיינע חידושי תורה.

וַיִּקְנְאוּ בוֹ אֶחָיו, (בראשית לו, יא): די ברודערס האבן
 אים אַנגעהויבן מִקְנֵא צו זיין, אַז ער האט אַזאַלעכע
 חידושים. און דאס האט זיי געברענגט צו 'שנאה',
 אַזוי ווי עס שטייט (בראשית לו, ד): וַיִּשְׁנְאוּ אֹתוֹ, וְלֹא
 יָכְלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלֵם, ביז מען האט מתיר געווען 'רציחה',
 אַזוי ווי דער פֿסוק (שם לו, יח): וַיִּתְּנֵכְלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ.
 און חז"ל זאגן (בראשית רבה פד, יד): זיי האבן אַנגערייַצט
 די הונט אויף אים. און ווען זיי האבן געזעהן אַז די
 הונט האבן אים גאַרנישט געקענט טוהן, האבן זיי אים
 געוואלט הרגענען, און זיי האבן אים אַרייַנגעוואַרפֿן
 אין אַ גרוב מיט שְׁלֵעַנֵּג און עגדיסן, און זיי האבן נאָך
 צוגעוואַרפֿן גרויסע שטיינער אויף אים (פנחומא ה'שן,
 וישב יג), ביז יהודה האט פאַרגעשלאָגן אַז מען זאל אים
 פאַרקויפֿן, און מען האט אים פאַרקויפֿט פאַר 'עשרים
 פֿסָף'. שטעלט זיך אַ פֿראַגע, אַ יונגע געזונטע בַּחור
 זאל מען פאַרקויפֿן פאַר אַזאַ ביליגן פֿרייז? ! נאַר פון
 גרויס שרעק פון זיין אין דעם גרוב, איז זיין גאַנצע
 צוהר געטוישט געוואָרן, און איז געוואָרן גרין און

בלוי, און ער איז נישט ווערד גענוען מער (תנחומא וישב, ב).

ביז ער איז אָנגעקומען קיין מצרים, און מען האט אים געשטעלט אויפן סטעינדזש וואו מען פארקויפט די קנעכט, שטעלט אייך פאר, א יונגער שיינער בחור וואס איז ביז יעצט געזיצן און געלערנט ביי זיין טאטן, דארף שטיין מיט אלע שמוציגע שווארצע קנעכט און דינסטן, מיט די גרעסטע פריצות און שמוץ, און פארשטייט זיך אז דער געט א ציע ביי די פאה, און דער געט א זעץ, דער א קנאק, און יעדער לאכט, און ער דארף דארט שטיין גראד וכו', וואס דאס אלעס איז נאר געקומען צוליב קנאה און שנאה.

און דאס איז די גרעסטער שק"ר, ווייל קנאה איז מרויז אין דער מיטלסטער אות פונעם ווארט ש'ק"ר, [וואס דאס איז דער 'יסוד' פונעם ווארט], און מיט קנאה פאנגט זיך אן אלע צרות און מחלוקת, נאכדעם קומט מען צו ש'נאה, מען האט שוין יענעם פיינט, וואס דאס איז די רעכטע אות פון ש'ק"ר, ביז מען

קומט נאכדעם רחמנא לצלן צו ר' ציחה, מען מעג שוין
 יענעם הרגענען אויף רחמנא לצלן, וואס דאס איז די
 לינקע אות פון שק"ר'.

אָבער מיט דעם אַלעם האט זיך יוסף געקענט
 דערהאלטן, ווייל ער איז געווען דבוק אינעם
 אייבערשטן, און וואו ער איז געגאנגען האט ער
 מורא'דיג מצליח געווען (בראשית לט, ב-ג), ווייל: 'פי ה'
 אתו', ער האט שטענדיג גערעדט פון באשעפער (עין
 שם בראשית). און אז א מענטש רעדט פון באשעפער קען
 אים קיינער גארנישט טוהן.

חז"ל זאגן (שמות רבה כז, ג-ו): אויף יתרו וואס איז
 אנטלאפן צו משה אין מדבר, א משל, צו א פאנגער
 וואס כאפט פייגלעך, איינמאל האט ער געזעהן גאר א
 שיינע פייגל און ער האט דאס געוואלט כאפן, האט
 זיך דער פייגל אראפ געזעצט אויפן קרוין פון קיסר,
 האט ער איר שוין נישט געקענט שיסן, ווייל איין
 טעות אז ער מאכט, האט ער אריין געשאסן אינעם
 קיסר. די זעלבע זאך ווען יתרו איז געקומען צו משה

רבינו און זיך באזעצט לעבן אים, האט בלעם געזאגט
 (במדבר כד, כא): ער האט זיך געזעצט אויף זייער א גוטן
 פלאץ. ווייל וואס האט ער געהערט ביי משה?
 'וידבר ה' אל משה', 'ויאמר ה' אל משה', משה רבינו
 האט גערעדט נאר פונעם אייבערשטן. און דאס
 ברענגט דער הייליגער רבי אריין אין אונז, צו רעדן
 שטענדיג פונעם אייבערשטן, וואס דאס וועט זיין די
 גאולה.

ו.

דער הייליגער רבי נתן האט אמאל געזאגט: אויב
 וואלט איך אראפגעשריבן די 'לימוד זכות' וואס איך
 קען זאגן אויף יעדן איד, וואלט פון יעדן איד געווארן
 אפאר בויגן פון 'לימודי זכות'. דערפאר דארף מען
 מלמד זכות זיין, און טרעפן דאס גוטס ביי יעדן איד,
 בפרט אויף בחורים און מיידלעך, וואס עס גייט אויף
 זיי נעבעך איבער זייער שווערע און ביטערע נסיונות,
 און אזוי יעדער מענטש מיט זיינע שוועריקייטן, און
 קיינער וויסט נישט וואס טוט זיך ביי יענעם, דער

אייבערשטער זאל רחמנות האבן אויף אידישע קינדער. און עס איז דא אידן וואס ליידן מורא'דיגע ביטערע צרות, בפרט אז דער אייבערשטער זאל אפהיטן אויב מען האט קראנקע קינדער, איז דאס די ערגסטע קללה. דער הייליגער 'חזון איש' זכרונו לברכה, פלעגט זיך פאר קיינעם נישט אויפשטעלן, אבער אויב איז אריין געקומען איינער וואס ער האט געוואוסט אז יענער האט געבען א קראנקן קינד, האט ער זיך אויפגעהויבן פאר אים. ווייל דער צער פון דעם מענטש איז אזוי גרויס אז עס איז נישט דא גענוג עולם הבא פאר אים.

דער הייליגער רבי נתן זכרונו לברכה האט אמאל געזאגט: אויב די צדיקים וואס איך האב געקענט [וואס זיי זענען געווען גרויסע אמת'ע צדיקים], וואלטן געהאט אזא 'לב נשבר' ווי מיר, וואלט נישט געווען גענוג 'עולם הבא' פאר זיי. ווייל מען האט דעם הייליגן רבי נתן זייער אויסגע'רודפ'ט, און ער האט געהאט שטענדיג מחלוקת אויף זיך, און ער האט זיין גאנץ לעבן מיטגעמאכט אן א שיעור.

גלייבט מיר, איך האב שוין אין מיין לעבן זייער אסאך מיטגעמאכט, אז מען נעמט א פאפיר און מען צורייסט דאס ווערט דערפון צוויי, און אז מען צורייסט דאס נאכאמאל ווערט דערפון פיר, און אזוי ווייטער ביז עס ווערט אזוי קליין אז מען קען דאס שוין מער נישט רייסן. אזוי איז דא אמאל א צדיק וואס מען האט אים שוין אזוי צוריסן און צופיצלט, אז עס איז שוין מער נישט דא אפילו וואס צו רייסן, אבער פונדעסטוועגן זעהט מען אז מענטשן האבן נאך אינזינען צו העצן רחמנא לצלן. דערפאר דארף מען זייער אכטונג געבן פון מחלוקת, און דן זיין יעדן לכף זכות.

דאס לערנט אונז דער הייליגער רבי ווי אזוי זיך מחזק צו זיין. דער הייליגער רבי האט געזאגט (לקויטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב): אם אתה מאמין ש'יכולין לקלקל תאמין ש'יכולין לתקן, אויב דו גלייבסט אז דו ביזט אראפגעפאלן און דו האסט קאליע געמאכט, גלייב אז אויב וועסטו תשובה טוהן וועט דיר דער באשעפער מוחל זיין. און אזוי איז דער הייליגער רבי

אונז מחזק, צו לערנען יעדן טאג אביסל מקרא משנה
 גמרא, ביז מען פאנגט אן צו שפירן דעם טעם פון די
 הייליגע תורה, און מען פאנגט אן צו לערנען אויף
 מדרש רבה און מדרש תנחומא וואס דאס איז אזוי
 שייך, נאכדעם מאכט מען זיך א חשבון, פארן וואס זאל
 איך נישט לערנען אביסל ירושלמי און תוספתא אויף,
 וואס אויב מען לערנט יעדן טאג בבלי ירושלמי
 תוספתא בויפט מען זיך א הויז [בית], און אזוי אויף
 לערנט מען אביסל רמב"ם און טור, און מען שפירט
 אזא חיות אין די תורה, אז מען דארף שוין נישט
 גארנישט מער.

איך האב געקענט א גרויסן צדיק אין ארץ ישראל,
 רבי זעליג ראובן בענגיס זכותו יגן עלינו, [דער
 ירושלימער רב, בעל מחבר ספר: לפלגות ראובן],
 פלעגט מען זאגן אויף אים, אז ער האט געענדיגט
 הונדערט און איין מאל ש"ס בעיון, ווייל ער פלעגט
 שטענדיג מאכן סיומים, איינמאל האט ער געמאכט א
 סיום אויף ש"ס, און נישט לאנג דערנאך האט ער
 געמאכט נאך א סיום הש"ס, און מענטשן האבן זיך

געוואונדערט, ווי אזוי איז מעגליך צו מאכן אזוי
 שנעל נאך א סיום הש"ס? האט ער געזאגט: אמת, איך
 לערן טאקע בעיון, דאך האב איך אבער נאך א שיעור
 וואס איך זאג ש"ס, וויבאלד איך בין רב אין ירושלים,
 דארף איך כסדר גיין אויף חופה'ס און אויף ברית'ן,
 האלט איך מיט מיר א קליינע גמרא, און ביז מען
 קומט אן, כאפ איך אלץ אריין אביסל, יעצט האב איך
 מסיים געווען ש"ס, אויף דעם וועג פון זאגן דא און
 דארט אביסל.

ער האט געהאט א מנהג אז צוויי מאל א יאר
 פלעגט ער גיין באזוכן דעם גרויסער גאון רבי איסר
 זלמן מעלצער זכרונו לברכה, און ווען ער האט זיך
 אויפגעהויבן נאכן באזוך האט ער געזאגט: יישר כח!
 און נאכדעם איז ער אנוועק געגאנגען, און דאס איז
 געווען א גרויסע וואונדער, סיי דאס באזוכן, ווייל רבי
 איסר זלמן איז געווען יונגער פון אים וכו', בפרט איז
 געווען אינטערעסאנט דאס זאגן יעדעס מאל יישר כח
 פארן אנוועקגיין, האבן די ירושלימ'ע אידן זיך
 געוואגט אים צו פרעגן דערויף, האט ער געזאגט, איך

וועל אייך עפעס דערציילן: מיר האבן ביידע געלערנט אין וואלאזשענער ישיבה, וואס אין יענע צייט זענען געווען אין וואלאזשין געפערליכע מינים און אפיקורסים, וואס האבן געמאכט ליצנות פון די גמרא, און זיי האבן אויסגעטיילט טמאנע ביכער, פדי אריינצוכאפן די גוטע קעפ. ליידער איז זיי דאס געלונגען און זיי האבן אריינגעכאפט אן א שיעור בחורים לומדים, וואס זענען געבער אראפ פון אידישן וועג רחמנא לצלן.

איינ שיינעם טאג - פארציילט ער ווייטער - האב איך זיך אויך צוגעכאפט צו אזא בוך, און עס האט מיר אנגעהויבן צו ציען, און רבי איסר זלמן זכרוננו לברכה האט דאס באמערקט, האט ער דאס גלייך מיט זיין הוט ארויסגעקלאפט פון מיינע הענט ביז דאס איז ארויסגעפאלן, ווייל ער האט דאס נישט געוואלט אפילו אנרירן, און האט דאס אזוי געשטויסן מיט זיינע פוס ביז צום אויוון, און דאס פארברענט, אויך האט ער מיר פארגעהאלטן אויף דעם.

למעשה האט מען ביים סוף פארמאכט די ישיבה, ווייל מען האט איינגעזעהן אז ענדערש זאל מען נישט האבן קיין ישיבה ווי איידער מען זאל רחמנא לצלן געכאפט ווערן אין מינות און אפיקורסות.

האט ער אויסגעפירט: וועגן דעם קום איך אים שטענדיג באזוכן, און אים אפדאנקען, אויף דעם וואס איך האב שוין מסיים געווען אזויפיל מסכתות, אזויפיל מאל געלערנט ש"ס, און איך זאג דעם יישר כח אויף דעם וואס ער האט מיר געראטעוועט מיינ לעבן, ווייל ווען נישט אים וואלט איך אינגאנצן פארפאלן געווארן מיט מינות און אפיקורסות, דער אייבערשטער זאל אפהיטן. זעהט מען פון דעם, אז ביים אייבערשטן איז זייער חשוב אז מען ראטעוועט א איד'ש קינד.

אזוי ווי גלייך פון דעם שבת קודש גייט מען אריין אין די ליכטיגע חנוכה טעג, וואס דעמאלטס שיינט אויף דער 'אור הגנוז', און די ריינע אמונה, איז א מורא'דיגע געלעגנהייט צוזאם צו בינדן די צוויי

מא

א סוף צו די צרות

לְעַכְטִיגֶע שַׁבָּתִים, זאל דער בורא פֿל עולמים הַעֲלֹפֶן
אז אין דעם זכות זאל מען זוכה זיין צו די גאולה
שְׁלִימָה בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אָמֵן.

~תם ונשלם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם~

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

כ"ק מרן רבינו

אליעזר שלמה בן מלכה

שליט"א

לרפואה שלימה לכל רמ"ח
אבריו ולכל שס"ה גידיו ולכל

טיפי דמיו.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יואל בן מאטל לאה נ"י

וזוגתו

בת שבע מרים בת בריינדל תחי'

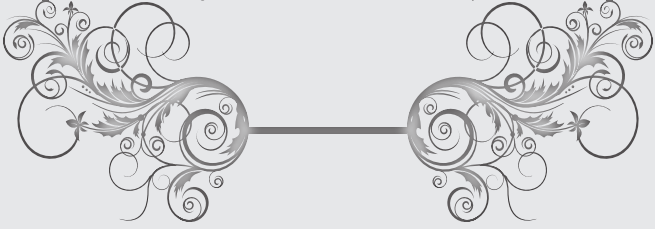
וילדיהם,

שרה רבקה אסתר, פריידא הענדל

גיטל, פערל, פייגא,

הקדוש ברוך הוא ישפיע עליהם שפע ברכה והצלחה
ויתרחב להם בגשמיות וברוחניות ויזכו לרוות רוב נחת

דקדושה מכל יוצאי חלציהם, אמן כיה"ר.

על הטוב יזכר

אלה יעמדו על הברכה

האנשים גבורי החיל שהושיטו לנו יד עזרה
לנדב סכום הגון מדי חודש בחדשו
למען הדפסת ספרי רבינו ולהפיצם על פני תבל
הלא הם

מרה
שאל חיים איינהורן
הי"ו

מרה
בנימין איינהורן
הי"ו

מרה
יוסף אירגאס
הי"ו

מרה
מנשה איצקאוויטש
הי"ו

מרה
העניך אינדיג
הי"ו

מרה
יחיאל אריה
הי"ו

מרה
אייזיק אפפעל
הי"ו

מרה
יוסף בארדאגה
הי"ו

מרה
מיכאל דניאל בויס
הי"ו

מרה
אשר דוב אינדורסקי
הי"ו

מרה
יעקב היילפרין
הי"ו

מרה
מרדכי אהרן היילפרין
הי"ו

מרה
יואל גאלדשטיין
הי"ו

ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה מעם ה', זכות הדפסת ספר הקדוש יעמוד להם
שיתברכו מפי א-ל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא בשפע ובניקל, ובכל אשר יפנו יצליחו,
ויזכו לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, וימלא ה' כל משאלותם לטובה, אמן.

על הטוב יזכר

אלה יעמדו על הברכה

האנשים גבורי החיל שהושיטו לנו יד עזרה
לנדב סכום הגון מדי חודש בחדשו
למען הדפסת ספרי רבינו ולהפיצם על פני תבל
הלא הם

מנ"ה
יצחק אהרן ויינבערג
הי"ו

מנ"ה
אליעזר הירשפעלד
הי"ו

מנ"ה
יואל וועבערמאן
הי"ו

מנ"ה
אהרן וועבערמאן
הי"ו

מנ"ה
יצחק יונה זאבעל
הי"ו

מנ"ה
יוסף ווינער
הי"ו

מנ"ה
אברהם צבי וועבערמאן
הי"ו

מנ"ה
יואל טייטלבוים
הי"ו

מנ"ה
שלמה ברוך טייטלבוים
הי"ו

מנ"ה
פנחס מרדכי טייטלבוים
הי"ו

מנ"ה
יואל לעווי
הי"ו

מנ"ה
בנציון לאנדא
הי"ו

מנ"ה
יעקב יהודה לעבעוויטש
הי"ו

ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה מעם ה', זכות הדפסת ספר הקדוש יעמוד להם
שיתברכו מפי א-ל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא בשפע ובניקל, ובכל אשר יפנו יצליחו,
ויזכו לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, וימלא ה' כל משאלותם לטובה, אמן.

על הטוב יזכר

אלה יעמדו על הברכה

האנשים גבורי החיל שהושיטו לנו יד עזרה
לנדב סכום הגון מדי חודש בחדשו
למען הדפסת ספרי רבינו ולהפיצם על פני תבל
הלא הם

מנ"ה
יואל מענדלאוויטש
הי"ו

מנ"ה
שבתאי מזרחי
הי"ו

מנ"ה
יצחק סאלמאן
הי"ו

מנ"ה
יחזקאל טאמעט
הי"ו

מנ"ה
אלימלך פריעדמאן
הי"ו

מנ"ה
יעקב פיש
הי"ו

מנ"ה
נתן פריעדמאן
הי"ו

מנ"ה
אלי קנויל
הי"ו

מנ"ה
יואל פארקאש
הי"ו

מנ"ה
מאיר דוד פארקאש
הי"ו

מנ"ה
חיים דוד ראזענבערג
הי"ו

מנ"ה
יואל ראטה
הי"ו

מנ"ה
יצחק אהרן וייך
הי"ו

ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה מעם ה', זכות הדפסת ספר הקדוש יעמוד להם
שיתברכו מפי א-ל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא בשפע ובניקל, ובכל אשר יפנו יצליחו,
ויזכו לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, וימלא ה' כל משאלותם לטובה, אמן.

על הטוב יזכר

אלה יעמדו על הברכה

האנשים גבורי החיל שהושיטו לנו יד עזרה
לנדב סכום הגון מדי חודש בחדשו
למען הדפסת ספרי רבינו ולהפיצם על פני תבל
הלא הם

מנ"ה
יואל ראזענבערג
הי"ו

מנ"ה
יצחק ראזענבערג
הי"ו

מנ"ה
אלימלך שארף
הי"ו

מנ"ה
חיים דוד ראזענבערג
הי"ו

מנ"ה
שלום שניטצלער
הי"ו

מנ"ה
יואל מנחם גרשון שניטצלער
הי"ו

מנ"ה
אברהם משה שטראסער
הי"ו

מנ"ה
שמעון מרדכי בן זעלדא רחל
לגדלו לתוריש כרצון רביד'ל

מנ"ה
מאיר בן לאה
לזכות לזיווג הגון

מנ"ה
יואל שניטצער
הי"ו

מנ"ה
שם הנדבן
הי"ו

מנ"ה
שם הנדבן
הי"ו

מנ"ה
שם הנדבן
הי"ו

ישלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה מעם ה', זכות הדפסת ספר הקדוש יעמוד להם
שיתברכו מפי א-ל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא בשפע ובניקל, ובכל אשר יפנו יצליחו,
ויזכו לרוות רב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, וימלא ה' כל משאלותם לטובה, אמן.

איר קענט ועצט האבן די זעלמענע זכות צו מקרב זיין אידן לאבינו שבשמים
אויף א גרינגע וועג, דורך מגדב זיין צו דרוקן א ספר אינעם "בית הדפוס".

צו וויסט איר???

...אז הונדערטער טויזנטער
אידן זענען שוין צוריק
געקומען צום אייבערשטן
דורך דעם רבי'נס ספרים
(אשר בנה באדיש חלק א סתבב ב?)

...אז דעם רבי'נס ספרים
זענען די איינציגסטע
וואס פארשטייען דעם
היינטיגן דור (אשר בנה
באדיש חלק ג סתבב ש"ב)?

...אז די חשוב'סטע זאך
ביים אייבערשטן איז
צו מקרב זיין אידן צום
אייבערשטן (וזה הקדוש
תרום קב"ה)?

...אז ווען איינער מאכט
אז א צווייטער איד זאל
תשובה טוהן, איז אים דער
אייבערשטער מוחל זיין אלע
זיינע עבירות (זיי טוהו'ן סיני תמ"ז)?

...אז יעדע דאלער וואס איר
געבט פארן בית הדפוס,
זענט איר מקרב מיט דעם
נאך א איד צום אייבערשטן
(אשר בנה באדיש חלק א סתבב ב?)

...אז הונדערטער אידן זאגן
עדות אויף נאר גרויסע ישועות
למעלה מקרן הטבע וואס זיי
האבן געזעהן דורך'ן מגדב זיין
צו דרוקן "אשר בנה"?

...אז מוה"ר"ש של"מ זאגט צו
אז ווער עס וועט מגדב זיין צו דרוקן
דעם ספר "אשר בנה", וועט זיכער
זעהן א גרויסע ישועה מיט וואס ער
דארף (אשר בנה באדיש חלק א סתבב ב?)

לאזט גישט ארויס די געוואלדיגע געלעגנהייט,
רופט שוין ארוין אין אפוס, מיט א שיינע נדבה, און האט דעם גרויסן זכות צו מקרב זיין
אידן צום אייבערשטן, און גלייכצייטיג וועט איר אין דעם זכות געהאלפן ווערן מיט
ישועות ורפואות, נחת פון קינדער, שידוכים, און נאך.

רופט שוין 845-481-3321